

Nejvyšší soud vyhověl dovolacímu rekursu vymáhající věřitelky, změnil usnesení rekursního soudu a obnovil usnesení prvního soudu.

Odůvodnění:

Dovolání Bertý J-ové proti rozsudku krajského soudu v Novém Jičíně jako soudu odvolacího ze dne 11. prosince 1919, bylo usnesením nejvyššího soudu ze dne 1. dubna 1919, doručeným oběma sporným stranám dne 18. dubna 1919, jako opožděné odmítnuto, nikoliv tedy věcně vyřízeno. Tím nastal ten účinek, jako by odvolání vůbec nebylo podáno, tedy jako by rozsudku odvolacího soudu nebylo bývalo odporováno. V tom případě však dlužno po rozumu § 409 c. ř. s. počítati lhůtu k splnění závazku, v rozsudku uloženého, ode dne po doručení rozsudku, jemuž nebylo odporováno, osobě k plnění povinné (viz dobrozdání nejvyššího soudního dvoru k § 409 c. ř. s.). Doručení to stalo se dne 24. prosince 1918. Lhůta k plnění končila tedy dle toho, co bylo řečeno, dnem 7. ledna 1919. Jelikož pak exekuční návrh podán byl dne 24. dubna 1919, jest na bíledni, že v den, kdy exekuční návrh byl podán, lhůta k plnění již dávno prošla.

Čís. 231.

Do sedmileté praxe kandidátů advokacie jest započítati celou vojenskou službu kandidáta bez rozdílu, zda konána byla přede dnem platnosti nařízení ze dne 21. srpna 1916, čís. 268 ř. z., či po něm.

(Rozh. ze dne 15. července 1919, R II 85/19.)

Advokátní komora v Brně započetla kandidátu advokacie Dr. Erichu F., jenž žádal, by mu celá jeho činná služba vojenská byla započtena, z doby od 1. srpna 1914 do 26. srpna 1916 pouze dobu od 1. srpna 1914 do 31. prosince 1914, pak šest měsíců za rok 1915 a šest měsíců za rok 1916 až do 26. srpna 1916, dále pak dobu od 26. srpna počínajíc celou. Vrchní zemský soud v Brně nevyhověl odvolání zmíněného kandidáta a to z těchto důvodů: Stěžovatel, jenž konal činnou službu vojenskou v době od 1. srpna 1914 do 18. listopadu 1918, žádal neprávem, by mu celá tato doba byla vpočítána do advokátní praxe. § 3 čís. 1 min. nař. ze dne 21. srpna 1916 čís. 268 ř. z., jež bylo vydáno dne 25. srpna 1916 a ihned počalo působiti, stanoví, že jest čítati vojenskou službu do sedmileté praxe (§ 2 adv. ř.). Není pochyby o tom, že musí, 26. srpnem 1916 počínajíc, býti vpočítána kandidátu advokacie vojenská služba plně do praxe. Jinak jest však rozhodnouti, pokud jde o vojenskou službu kandidáta advokacie, již konal před 26. srpnem 1916. Poněvadž citované min. nař. nepůsobí zpět, možno započítati tuto vojenskou službu jen dle dosud platného zákona ze dne 12. července 1913 čís. 139 ř. z. Skutečně stanoví § 9 citovaného min. nař., že nároky na započtení, jež vzešly dle citovaného zákona, zůstávají netknutými, a nemělo by tudíž ustanovení to smyslu, kdyby zmíněné min. nař. bylo chtělo připustiti bezvýjimečné započtení celé doby, od počátku války, již ztrávil kandidát advokacie ve službě vojenské.

Nejvyšší soud vyhověl odvolání kandidáta advokacie a změnil usnesení v odpor vzaté v ten smysl, že mu započítal do předepsané advokátní praxe celou dobu (od 1. srpna 1914 až do 16. listopadu 1918), již ztrávil v činné službě vojenské.

O d ů v o d n ě n í:

Prokázáno jest, že byl odvolatel v době od 27. listopadu 1913 až do 28. prosince 1913 zapsán jako kandidát advokacie do seznamu advokátních kandidátů a že byl ode dne 1. srpna 1914 až do dne 16. listopadu 1918 v činné vojenské službě. Domáhá se nyní, by mu byla do sedmiletého praktického zaměstnání, předepsaného § 2 adv. ř., započtena celá doba od 1. srpna 1914 až do dne 16. listopadu 1918, a to vším právem. Dle § 3 nař. ministra práv ze dne 21. srpna 1916, čís. 268 ř. z. započte se do sedmiletého praktického zaměstnání, předepsaného § 2 adv. ř., vojenská služba. Pojem vojenské služby stanoví § 1 téhož nař.; je to aktivní vojenská služba nebo služba na základě zákona ze dne 26. prosince 1912, čís. 236 ř. z., vykonaná za nynější války nebo během lhůty, která nařízením bude stanovena. Zmíněné nařízení ministerstva práv nabývá dle § 10 ihned moci. Nesprávným jest stanovisko, jež zaujímají v otázce započtení vojenské služby odvolatelovy do advokátní praxe výbor advokátní komory v Brně a ve shodě s ním i odvolací soud, že totiž dlužno na dobu ztrávenou ve vojišti až do dne včetně 25. srpna 1916 užití předpisů zákona ze dne 12. července 1913, čís. 139 ř. z. a na dobu po 25. srpnu 1916 nařízení ministerstva práv ze dne 21. srpna 1916, čís. 268 ř. z. Celá úprava a znění posléze zmíněného nařízení (použití minulého času v nadpisu »bylo znemožněno«, použití slov »za nynější války« (§ 1), »nynější válkou« (§ 7) a »následkem nynější války« (§ 8) nasvědčují zřejmě tomu, že mají jím, pokud toho dopouští povaha věci, dle možnosti býti odčiněny veškeré škody, nevýhody a ztráty, jež již vzešly a ještě vzejdou právním čekatelům z toho, že byli a jsou následkem »nynější«, t. j. světové války nuceni ztráviti v činné vojenské službě čas, který by jinak mohli věnovati svému soukromému zaměstnání a který by jim přišel k dobru v jejich povolání soukromém. Týká se to, jak o tom svědčí celé znění nařízení a opětovné použití slova »nynější válka«, odčinění následků světové války vůbec jako takové, v celém jejím trvání a to jak následků, jež z ní již vzešly, tak i následků, jež z ní ještě v budoucnu vzejdou. Tomuto výkladu nařízení, o němž jde, nebrání nijak § 5 obč. zák. Stanoví se jím jen zásadní pravidlo, jež dopouští výjimky. Dosah, účel a význam nových zákonů má začasť nutně v zápětí, že zákony ty působí i na dobu, jež předcházela jejich vydání a vyhlášení. Není ani třeba vysloviti obzvláště tuto účinnost zákona, vztahující se i na dobu minulou, vysvětluje to již z povahy a z dosahu zákona samého. Zákony tohoto druhu nejsou nijak řídkým zjevem v zákonodárství. Že nařízení ministerstva práv ze dne 21. srpna 1916, čís. 268 ř. z. náleží k zákonům tohoto druhu, bylo shora vyličeeno. Nechce, by byli právní čekatelé příliš zkráceni a ve svém povolání zdržováni nynější, t. j. světovou válkou vůbec a nikoli snad jen obdobím světové války, jež následovalo po dni 25. srpna 1916. Zamýšlí při tom šetřiti i zájmu advokátního stavu, jenž vyžaduje nutně dalšího předběžného vzdělání a pří-

pravného praktického zaměstnání, pročež stanoví, že připuštění k advokátní zkoušce jest mimo to závislým na průkazu, že bylo skutečně dovršeno alespoň šest měsíců praxe u některého soudu a dvě léta praxe u některého advokáta. Ponechává-li § 9 zmíněného nařízení nedotčenými nároky na započtení, které vzešly již podle zákona ze dne 12. července 1913, čís. 139 ř. z., jsou tím míněny nároky, jež nevzešly právním čekatelům z činné vojenské služby, ztrávené v »nynější«, t. j. ve světové válce. Na nároky vzešlé ze světové války vztahuje se jediné nařízení ministra práv ze dne 21. srpna 1916.

Čís. 232.

»Odhadní cenou« (§ 1323 obč. zák.) jest cena, již měla v době ztráty stejná nová věc po odečtení poměrné kvoty opotřebovací věci ztracené.

(Rozh. ze dne 15. července 1919, Rv I 341/19.)

Právoplatným mezitimním rozsudkem bylo rozhodnuto, že žalobkyně Stanislava a Jarmila K. daly si uschovati v šatně správy lázní různé části obleku, jež se v šatně ztratily, a že podnikatelstvo lázní jest povinno náhradou škody. Žalobkyně požadovaly náhradu penízem, jež musily vynaložiti, by si opatřily náhradu za ony ztracené věci, celkem 740 K. První soud (okresní soud v Nuslích) vyhověl žalobě pouze co do 298 K mimo jiné z těchto důvodů: Mezitimním rozsudkem bylo zjištěno, že věci se ztratily pro nedostatečný dozor v garderobě žalovaného družstva, tedy zanedbáním povinné péče strany žalované. Pokud jde o výši náhrady ustanovuje § 1323 obč. zák., že, není-li možná restituce, má nahrazena býti cena odhadní. Hrubou nedbalost straně žalované vytýkati nelze, jak patrně z důvodů rozsudku mezitimního. Ježto věci, o něž se jedná, jsou ztraceny, nelze provésti odhad jejich a nelze tedy zjistiti odhadní jejich cenu dle stavu, v jakém byly v den ztráty. Že nelze požadovati náhradu ve výši nákladu, vynaloženého na opatření jiných věcí, vyplývá z ustanovení § 1323 obč. zák. a nepotřebuje zvláštního odůvodňování. Ježto, jak uvedeno, nelze odhadní cenu přesně zjistiti, použil soud ustanovení § 273 č. ř. s. a určil výši náhradního nároku podle nákupní ceny ztracených věcí, která zajiště odpovídala jejich hodnotě, hledíc k tomu, že ztracené věci byly nepatrně opotřebený. Odvolací soud přisoudil celý zažalovaný peníz. Důvody: Procesní soud posuzoval sice právem otázku náhrady škody s hlediska § 1323 obč. zák., dle něhož má býti vše v předešlý stav uvedeno, a když to není možno, má býti odhadní cena nahrazena. Po této stránce vytýká žalobce právem ve svém odvolání, že soud první stolice bral za základ cenu, za jakou byly svršky roku 1917 koupeny, a nebral zřetele na odhadní cenu, jakou měly v době, kdy se žalující straně ztratily, tedy v červenci roku 1918, kterážto cena je dle § 1323 obč. zák. rozhodující. Bylyť notoricky válečnými poměry vyvolány takové poměry, že nákupní cena svršků i při jejich následující obnošenosti za základ odhadní ceny brána býti nemůže. Podkladem výpočtu náhrady škody může býti pouze nákupní cena těchto nových svršků v době ztráty po srážce poměrné části za opotřebení.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.